

Dangosyddion Darbodus 2017/18**1. Cefndir**

Mae Deddf Llywodraeth Leol 2003 yn gofyn i'r Awdurdod roi ystyriaeth i'r Cod Darbodus ar gyfer Cyllid Cyfalaf mewn Awdurdodau Lleol (y Cod Darbodus) gan y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth (CIPFA) wrth bennu faint o arian a all fforddio ei fenthg. Amcanion y Cod Darbodus yw sicrhau, o fewn fframwaith glir, fod cynlluniau buddsoddi cyfalaf awdurdodau lleol yn fforddiadwy, yn ddarbodus ac yn gynaliadwy, ac y gwneir penderfyniadau rheolaeth trysorlys yn unol ag arfer broffesiynol dda. Er mwyn dangos bod yr Awdurdod wedi bodloni'r amcanion hyn, mae'r Cod Darbodus yn gosod y dangosyddion a ganlyn, ac mae'n rhaid eu gosod a'u monitro'n flynyddol.

2. Amcangyfrifon o Wariant Cyfalaf

Gellir crynhoi gwariant cyfalaf a chyllido'r Awdurdod fel y cynlluniwyd fel hyn.

Gwariant Cyfalaf a Chyllido	2016/17 Diwygiedig £'000	2017/18 Amcangyfrif £'000	2018/19 Amcangyfrif £'000	2019/20 Amcangyfrif £'000
Cyfanswm Gwariant Cyfalaf	31,592	25,509	10,293	6,675
Derbyniadau Cyfalaf	515	1,256	0	0
Grantiau'r Llywodraeth	10,540	6,713	2,525	2,525
Refeniw	6,151	8,850	3,499	0
Benthycu gyda chefnogaeth	4,136	4,150	4,150	4,150
Benthycu heb gefnogaeth	10,250	4,540	119	0
Cyfanswm Cyllido	31,592	25,509	10,293	6,675

3. Amcangyfrifon o'r Gofyn Cyllido Cyfalaf

Mae'r Gofyn Cyllido Cyfalaf (CFR) yn mesur angen sylfaenol yr Awdurdod i fenthycu at ddibenion cyfalaf.

Gofyn Cyllido Cyfalaf	31.03.17 Diwygiedig £'000	31.03.18 Amcangyfrif £'000	31.03.19 Amcangyfrif £'000	31.03.20 Amcangyfrif £'000
Cyfanswm CFR	178,281	179,581	176,390	172,985

Rhagwelir y bydd y CFR yn gostwng o £5.296m dros y tair blynedd nesaf wrth i wariant cyfalaf a ariennir trwy ddyled gynyddu llai na'r adnoddau a roddwyd o'r neilltu i ad-dalu'r ddyled.

4. Dyled Gros a'r Gofyn Cyllido Cyfalaf

Er mwyn sicrhau mai dim ond at ddibenion cyfalaf y bydd y ddyled dros y tymor canolig, dylai'r Awdurdod sicrhau nad yw'r ddyled, ac eithrio yn y tymor byr, yn uwch na chyfanswm y gofyn cyllido cyfalaf yn y flwyddyn flaenorol, ynghyd â'r amcangyfrifon ar gyfer unrhyw gynnydd ychwanegol yn y gofyn cyllido cyfalaf ar gyfer y flwyddyn gyfredol a'r ddwy flynedd ariannol nesaf. Mae hwn yn ddangosydd allweddol o ba mor ddarbodus yw rhywbeth.

Dyled	31.03.17 Diwygiedig £'000	31.03.18 Amcangyfrif £'000	31.03.19 Amcangyfrif £'000	31.03.20 Amcangyfrif £'000
Benthyca	107,497	106,790	106,790	106,083
Lesoedd cyllid	0	0	0	0
Rhwymedigaethau PFI	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	107,497	106,790	106,790	106,083

Disgwylir y bydd cyfanswm y ddyled yn aros islaw'r CFR yn ystod y cyfnod rhagweld.

5. Ffin Weithredol ar gyfer Dyledion Allanol

Mae'r ffin weithredol yn seiliedig ar amcangyfrif yr Awdurdod o'r sefyllfa fwyaf tebygol h.y. darbodus, ar gyfer dyledion allanol, yn hytrach na'r sefyllfa waethaf bosib. Mae'n cysylltu'n uniongyrchol ag amcangyfrifon yr Awdurdod o wariant cyfalaf, y gofyn cyllido cyfalaf a gofynion llif arian, ac mae'n declyn rheoli allweddol ar gyfer monitro trwy gydol y flwyddyn. Mae rhwymedigaethau tymor hir eraill yn cynnwys lesoedd cyllid, Menter Gyllid Preifat a rhwymedigaethau eraill nad ydynt yn fenthyca ond sy'n ffurfio rhan o ddyled yr Awdurdod.

Ffin Weithredol	31.03.17 Diwygiedig £'000	31.03.18 Amcangyfrif £'000	31.03.19 Amcangyfrif £'000	31.03.20 Amcangyfrif £'000
Benthyca	180,000	180,000	190,000	190,000
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	180,000	180,000	190,000	190,000

6. Y Terfyn Awdurdodedig ar gyfer Dyledion Allanol

Y terfyn awdurdodedig yw'r terfyn benthycu fforddiadwy a bennir yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 2003. Dyma'r uchafswm all yr Awdurdod fod mewn dyled yn gyfreithiol. Mae'r terfyn awdurdodedig yn rhoi hyblygrwydd ychwanegol uwchlaw'r ffin weithredol ar gyfer symudiadau arian anarferol.

Y Terfyn Awdurdodedig	2016/17 Diwygiedig £'000	2017/18 Amcangyfrif £'000	2018/19 Amcangyfrif £'000	2019/2020 Amcangyfrif £'000
Benthycu	190,000	190,000	200,000	200,000
Rhwymedigaethau tymor hir eraill	0	0	0	0
Cyfanswm Dyledion	190,000	190,000	200,000	200,000

7. Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net

Dangosydd o fforddiadwyedd yw hwn, ac mae'n amlygu'r goblygiadau refeniw ar gyfer gwariant cyfalaf presennol ac arfaethedig trwy adnabod cyfran y gyllideb refeniw sydd ei hangen i gwrdd â chostau cyllido net o'r incwm buddsoddi.

Cymhareb Costau Cyllido i'r Llif Refeniw Net	2016/17 Diwygiedig %	2017/18 Amcangyfrif %	2018/19 Amcangyfrif %	2019/20 Amcangyfrif %
Cronfa Gyffredinol	5.95	5.78	5.81	6.07

8. Effaith Gynyddol Penderfyniadau ynghylch â Buddsoddiadau Cyfalaf

Mae'r dangosydd hwn yn ymwneud â fforddiadwyedd ac mae'n dangos effaith penderfyniadau ynghylch buddsoddi cyfalaf ar lefelau'r Dreth Gyngor. Yr effaith gynyddol (*incremental impact*) yw'r gwahaniaeth rhwng cyfanswm gofyn cyllideb refeniw'r rhaglen gyfalaf cymeradwy presennol a'r gofyn cyllideb refeniw sy'n deillio o'r rhaglen gyfalaf arfaethedig.

Effaith Gynyddol Penderfyniadau ynghylch Buddsoddiadau Cyfalaf	2017/18 Amcangyfrif £	2018/19 Amcangyfrif £	2019/20 Amcangyfrif £
Cronfa Gyffredinol – cynnydd mewn Treth Gyngor band D blyneddol	0	0	0

9. Mabwysiadu Cod Rheolaeth Trysorlys CIPFA

Fe wnaeth yr Awdurdod fabwysiadu *Cod Ymarfer (Rhifyn 11): Rheolaeth Trysorlys yn y Gwasanaethau Cyhoeddus* CIPFA yng nghyfarfod y Cyngor llawn ar 3 Mawrth 2011.